

Cercetare privind fraudă în entitățile economice – o perspectivă conceptuală

Absolvent master Alexandru Adrian TUNSU,
Academia de Studii Economice din București,
e-mail: tunsualexandru19@stud.ase.ro

Rezumat

În contextul complex și mutualist în continuă creștere a economiilor globale, abordarea circumstanțelor în care fraudă este observată devine de o importanță fundamentală. Economii naționale și globale sunt puternic afectate de fraudele entităților economice prin pierderi financiare semnificative, diminuarea încrederii investitorilor și crearea de dezechilibre în cadrul piețelor financiare. Din această perspectivă, obiectivul cercetării este de a identifica și analiza multidimensional abordările conceptuale privind fraudă. Prin recurs la analiza bibliometrică a articolelor publicate în baza de date Scopus, în perioada 1982-2023, au fost identificate direcțiile de cercetare din cadrul literaturii de specialitate, frecvența și relevanța temelor abordate, autorii și lucrările cu influență majoră, precum și rețelele de colaborare dintre cercetători. Rezultatele cercetării au evidențiat interesul constant pentru abordarea fraudei, dar și multiplele conotații ale acesteia. Având în vedere implicațiile economice, guvernamentale și sociale pe care le generează fraudă, se consideră că cercetarea adaugă valoare literaturii de specialitate, iar contextul economic în continuă schimbare reprezintă premisa continuării cercetărilor circumscrise fraudei.

Cuvinte cheie: fraudă; analiză bibliometrică; literatură de specialitate; Scopus;

Clasificare JEL: M42, M48, G38

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Tunsu, A. A., (2025), Fraud Research in Economic Entities – A Conceptual Perspective, *Audit Financiar*, vol. XXIII, no. 1(177)/2025, pp. 210-222, DOI: 10.20869/AUDITF/2025/177/007

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2025/177/007>

Data primirii articolului: 20.11.2024

Data revizuirii: 28.11.2024

Data acceptării: 27.01.2025

Introducere

Fenomenul de fraudă este analizat din perspectiva economică și socială. Factorul social analizează punctele declanșatoare care pot proveni din mediul social în care fraudă este prezentă sau din care actorii fraudei fac parte, pe când factorul economic analizează punctele declanșatoare care pot proveni din mediul economic în care acțiunile frauduloase sunt precedate. Într-un mediu economic global din ce în ce mai complex și interconectat, fraudă continuă să reprezinte o provocare majoră pentru stabilitatea financiară și integritatea piețelor. Impactul acesteia nu se limitează doar la pierderi financiare considerabile, ci afectează, de asemenea, încrederea investitorilor și echilibrul piețelor.

Obiectivul principal al cercetării este de a explora abordările conceptuale privind fraudă în entitățile economice, utilizând o analiză bibliometrică a literaturii de specialitate disponibile în baza de date Scopus, în perioada 1982-2023. Prin analiza articolelor relevante, cercetarea urmărește să identifice principalele direcții de studiu, frecvența temelor abordate și autorii cu influență majoră în domeniu, precum și colaborările între cercetători. Lucrarea contribuie la o mai bună înțelegere a fenomenului fraudei în contextul contemporan și oferă un cadru pentru dezvoltarea unor soluții de audit intern și guvernare corporativă, importante pentru adaptarea la cerințele actuale de transparență și guvernare.

Lucrarea este alcătuită astfel: prima parte conține revizuirea literaturii de specialitate; a doua parte este destinată metodologiei cercetării, urmată de rezultate și discuții în cadrul celei de a treia secțiuni. Ultima secțiune este dedicată concluziilor, limitelor și direcțiilor viitoare ale cercetării.

Revizuirea literaturii de specialitate

La nivelul literaturii de specialitate, perspectivele privind fraudă sunt diverse și adaptate în funcție de tendințele și evenimentele socio-economice desfășurate la nivel global. Astfel, conform Akkeren et al. (2017) prin recurs la teoria generală a străinului, teoria asociației diferențiale și teoria guvernării corporative, se susține faptul că grupurile deviate din organizații recrutează și susțin membrii pentru a continua activități frauduloase, iar carența mecanismelor de guvernare corporativă ușurează desfășurarea și nedetectarea acestor acțiuni.

Bazându-se pe o teorie conceptuală a reglementării contabile și a riscurilor asociate monedelor digitale, Alsami et al. (2023) investighează principalele probleme referitoare la clasificarea monedelor și identificarea practicilor și standardelor contabile asociate cu acestea în vederea stabilirii unui punct de legătură cu fraudă. Rezultatele cercetării indică faptul că standardele contabile actuale nu acoperă în mod precis tratamentul contabil al monedelor digitale, deși o estimare a valorii capitalizării de piață a criptomonedelor în 2022 a fost de 200 miliarde USD. Autorii subliniază necesitatea imediată a unui standard contabil pentru a oferi directive clare privind identificarea, clasificarea, măsurarea și prezentarea monedelor digitale. De asemenea, studiul explorează potențialul unui model inovator de contabilitate – sistemul de contabilitate triplu – susținut de tehnologia blockchain, care adaugă un nivel suplimentar de transparență și control în comparație cu sistemul tradițional de partidă dublă.

Cercetarea realizată de Ngwakwe (2022) explorează importanța sistemelor informatice contabile, având la bază teoria sistemului de informații contabile, care accentuează necesitatea organizării și structurării informațiilor contabile într-un sistem integrat de hardware, software și procese. Autorul subliniază beneficiile oferite de software-ul contabil, cum ar fi integrarea, rapiditatea și fiabilitatea, și concluzionează că aceste sisteme contribuie la creșterea productivității și la îmbunătățirea capacității manageriale de luare a deciziilor, prin accesul rapid la situațiile financiare.

Studiul realizat de Russell și colaboratorii săi (2018) analizează oportunitățile pe care big data le oferă în domeniul contabilității și finanțelor, punând accent pe principalele teme și lacune din literatura actuală. Printr-o revizuire sistematică, bazată pe matrice conceptuală, cercetarea identifică șase teme centrale: risc și securitate, vizualizarea datelor, analitice predictive, managementul și calitatea datelor. În plus, studiul evidențiază că big data poate sprijini detectarea și prevenirea fraudei prin utilizarea analizelor comportamentale și vizualizării datelor pentru identificarea tranzacțiilor suspecte.

În cadrul cercetării destinate riscului în contabilitate, Sunder (2015) explorează expunerea la risc prin prisma teoriei normative, comparând abordările bazate pe costul istoric și pe valorile de piață. Analiza sa subliniază modul în care diverse concepte contabile influențează gestionarea riscurilor. Studiul, care investighează legătura dintre risc și fraudă, scoate în evidență importanța

rapoartelor contabile pentru deciziile de piață și pentru utilizarea costurilor istorice. De asemenea, rezultatele arată că teoriile contabile conflictuale pot influența deciziile riscante și că atât conținutul, cât și structura rapoartelor financiare sunt esențiale pentru eficiența economică și prevenirea fraudei.

Prin recurs la analiza bibliometrică pe un orizont de 60 de ani de cercetare în contabilitate și finanțe, Linnenluecke (2020) accentuează rolul esențial al auditului intern și al structurilor alternative de audit în prevenirea fraudei și diminuarea însușirii frauduloase a activelor. Rezultatele cercetării evidențiază importanța guvernantei corporative și a adoptării standardelor internaționale de raportare financiară pentru un mediu de raportare mai transparent și responsabil.

Dintr-o altă perspectivă, Habib et al. (2023) investighează impactul strategiilor de afaceri și al schimbărilor strategice asupra contabilității, finanțelor și guvernantei corporative, aplicând tipologia strategică a lui Miles și Snow, care clasifică firmele în trei categorii principale: prospectori, apărători și analizatori. Rezultatele cercetării relevă că firmele cu strategii de tip "prospectori", orientate către inovare și expansiune pe noi piețe, tind să prezinte mai multe nereguli în raportarea financiară și suportă onorarii de audit mai mari din cauza riscurilor crescute, fiind mai expuse manipulării informațiilor financiare și opiniilor de continuare din partea auditorilor. În schimb, firmele de tip "apărători", active pe piețe stabile și investind în tehnologii centralizate, prezintă mai puține riscuri și asimetrii informaționale.

În cadrul cercetării dedicate diferențelor dintre auditorii specializați în fraudă și auditorii financiari, Robinson și colaboratorii săi (2015) investighează modul în care acești profesioniști abordează un audit orientat spre riscul de fraudă, utilizând o abordare teoretică comparativă axată pe eficacitatea și eficiența proceselor de audit. Studiul a inclus un experiment în care participanții au adaptat un program de audit pentru ciclul veniturilor, adăugând proceduri și ajustând timpul conform riscului de fraudă. Rezultatele au evidențiat că, deși specialiștii în fraudă au propus proceduri suplimentare și au modificat intervalele de timp, aceste măsuri s-au dovedit mai puțin eficiente din punct de vedere al costurilor. Autorii concluzionează că auditorii specializați tind să propună proceduri extinse și costisitoare, însă eficiența lor este limitată de costurile ridicate implicate.

În contextul reformei fiscale din China, Miao și colaboratorii săi (2024) au analizat impactul acesteia asupra comportamentului firmelor în ceea ce privește fraudele fiscale și contabile. Studiul lor relevă că, odată cu implementarea reformei, probabilitatea ca firmele să comită astfel de fraude a scăzut cu 1,8%, efectul fiind mai pronunțat în cazul companiilor cu sisteme de guvernanta corporativă mai slabe. Aceste constatări subliniază rolul esențial al autorităților fiscale centralizate ca mecanisme externe de guvernanta, care întăresc aplicarea legislației fiscale și reduc incidența fraudelor.

Conform articolului publicat de Nagdee (2016), dintr-o perspectivă de obstrucționism social, practica contabilă modernă se bazează în mare parte pe standarde profesionale, mai degrabă decât pe fundamente teoretice academice solide. Această situație a generat incertitudini și a limitat dezvoltarea contabilității ca disciplină academică. Nagdee identifică trei teme centrale: statutul academic al contabilității, statutul profesional și evoluțiile în practică. Studiul său subliniază că lipsa unei baze teoretice permite practicienilor să influențeze teoria contabilității, creând astfel provocări atât pentru academie, cât și pentru practică. Rezultatele subliniază importanța cercetării teoretice pentru a preveni manipularea financiară și pentru a îmbunătăți transparența în raportare.

Cercetarea realizată de Bobek și colaboratorii săi (2015) examinează impactul pe care rolurile individuale și compatibilitatea organizațională îl au asupra modului în care profesioniștii contabili percep mediul etic din cadrul firmelor lor. Studiul, bazat pe teoria adecvării organizaționale și a rolurilor, arată că liderii percep mediul etic ca fiind mai robust decât non-liderii. Totuși, percepțiile non-liderilor sunt îmbunătățite atunci când aceștia simt că au un rol semnificativ în menținerea eticii. De asemenea, liderii orientați spre interesul public și cei care beneficiază de mentorat au percepții etice mai puternice. Concluziile cercetării subliniază importanța implicării tuturor în susținerea unui mediu etic, contribuind astfel la prevenirea fraudei și promovarea unui comportament etic.

Într-o nouă viziune asupra contabilității, Carnegie (2022) propune integrarea dimensiunilor tehnice, sociale și morale pentru a reflecta pe deplin impactul acesteia asupra societății și mediului. Considerată o practică morală, contabilitatea capătă un rol mai activ în detectarea și prevenirea fraudei, contribuind astfel la consolidarea integrității financiare și a încrederii publicului.

Metodologia cercetării

Pentru rezolvarea obiectivului cercetării, acela de a identifica și structura abordările conceptuale privind fraudă din perspectivă economică, am recurs la analiza bibliometrică și am investigat articolele indexate în baza de date SCOPUS, în perioada 1982-2023. Pentru selectarea articolelor, am adăugat ca filtru de căutare cuvântul cheie “*fraud*”, iar rezultatele filtrării au generat 20.012 de articole. Apoi a fost aplicat filtrul privind tipul

de document, care a fost limitat la “*Article*”, rezultând un număr de 12.142 documente. Ulterior, filtrele de selecție au avut în vedere: aria de cercetare, respectiv “*Business, Management and Accounting*” și “*Economics, Econometrics and Finance*”, limba engleză și cuvântul de legătură “*fraud*”. Astfel, au fost identificate 1.072 articole științifice din intervalul de ani 1982 – 2023 ce vor fi utilizate în cadrul analizei bibliometrice. Criteriile de selecție și rezultatele aferente sunt prezentate în **Tabelul nr. 1**.

Tabelul nr. 1. Filtre aplicate și rezultatele obținute

Descriere filtru	Efect filtru
Cuvânt de legătură	Fraud
Domenii de căutare	Business, accounting, economics, finance
Interval de căutare	1982-2023
Tip documente finale	Articole
Limba folosită	Engleză
Total documente înainte de filtrare	20.012
Total documente după filtrare	1.072

Sursă: proiecția autorului

Analiza bibliometrică include patru etape, și anume: stabilirea unui protocol de revizuire a literaturii, totalizarea datelor pe baza filtrelor de căutare prestabilite, prezentarea grafică a datelor și explicarea acestora.

Pentru prelucrarea și analiza datelor se va utiliza VOSviewer, Microsoft Excel și instrumente statistice valabile pe platforma Scopus.

Rezultate și discuții

Schimbările succesive din cadrul articolelor de cercetare științifice pot dezvălui aspecte esențiale cu privire la interesul acordat unui anumit domeniu, în cazul de față fiind vorba despre evoluția cronologică a abordărilor privind fraudă. **Figura nr.1** prezintă un număr de 1.072 articole publicate între anii de referință ai studiului, 1982 – 2023, indicând o creștere constantă, aspect care consolidează ideea de cercetare și importanța a acestora în domeniul economico-financiar.

Figura nr. 1. Numărul de publicații

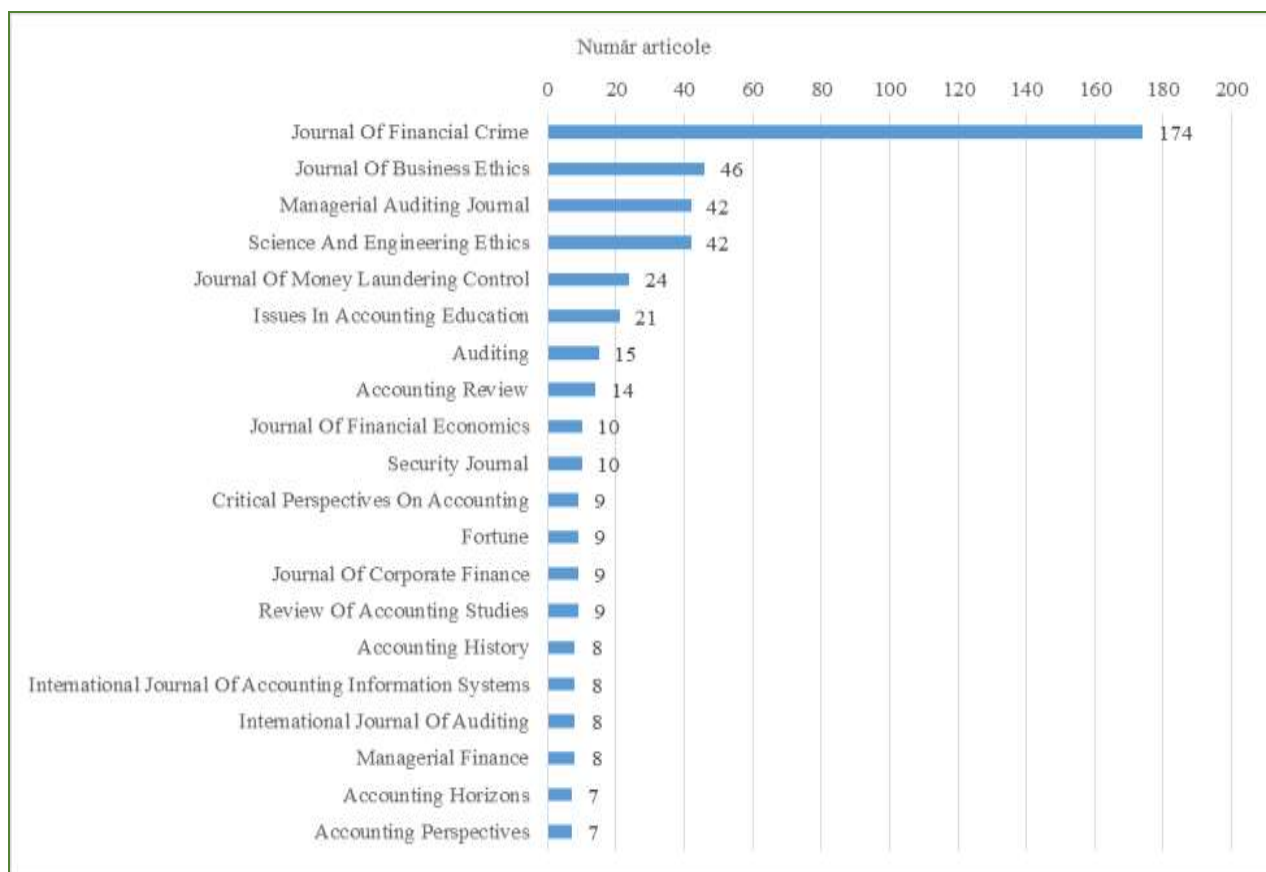

Sursă: proiecția autorului

Prima parte a graficului reprezintă o linie organică, care nu indică o fluctuație notabilă, însă, tema fraudei începe să capete avânt în jurul anului 2000, perioadă în care ies la iveală numeroase scandaluri economice. Anul 2002 marchează o creștere a articolelor publicate, aspect amplificat de publicarea actului legislativ Sarbanes-

Oxley, adoptat la data de 30 iulie 2002. Trendul este ascendent și stabil până în anul 2008, criza financiară intensificând publicarea articolelor care abordează fraudă. Pe parcursul anilor următori trendul rămâne ascendent, cu diverse fluctuații, însă confirmă focusarea resurselor științifice către studiul fraudei.

Figura nr. 2. Revistele în care s-au publicat articole privind fraudă

Sursă: proiecția autorului

În ceea ce privește analiza bibliometrică a publicațiilor în funcție de reviste, se poate observa o multitudine de sisteme de publicare a cercetărilor în reviste din sfera financiară, eticii, auditului, controlului, contabilității. Cele mai importante reviste în care s-au diseminat articole pe tema fraudei sunt *Journal of Financial Crimes*, centrat către controlul și prevenirea crimelor financiare, *Journal of Business Ethics*, în care sunt publicate lucrări centrate pe etica aplicată în cadrul zonelor de business, *Managerial Auditing Journal*, în care sunt publicate cercetări din zona

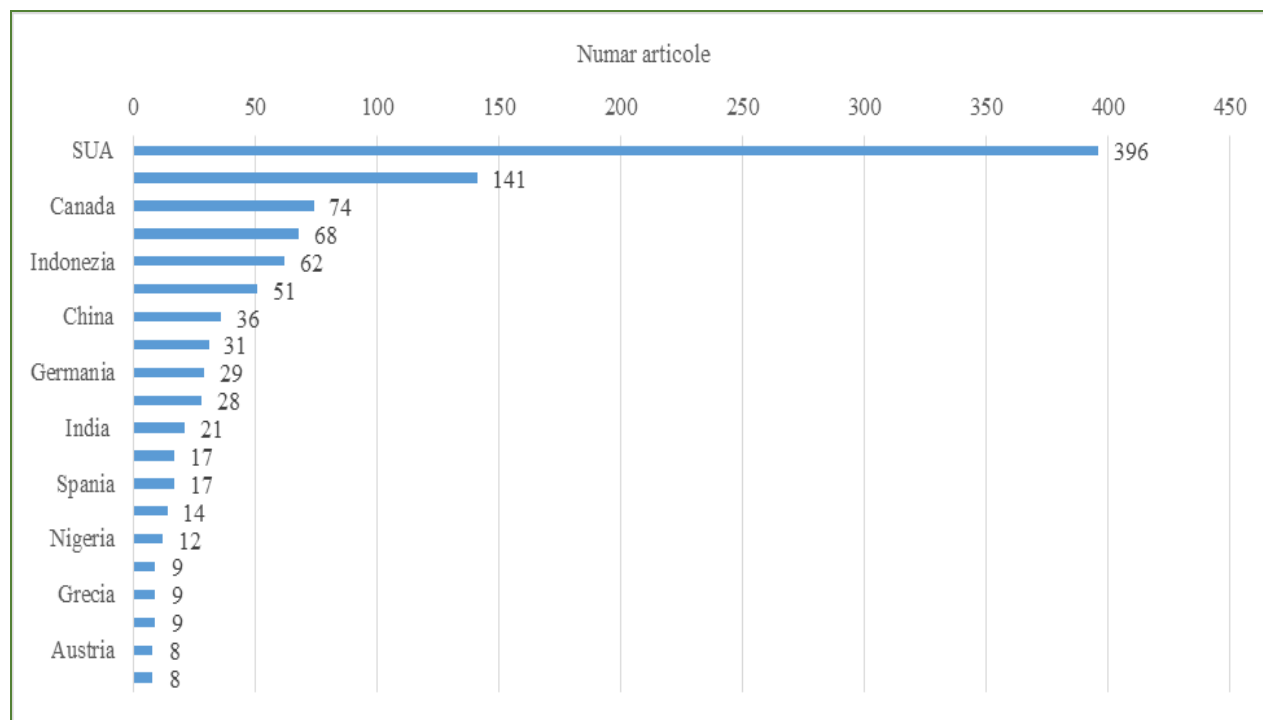
auditului și a asigurării, *Science and Engineering Ethics*, care acoperă subiecte etice în cadrul științei și ingineriei, și *Journal of Money Laundering Control*, în care sunt publicate articole care urmăresc controlul spălării banilor și legislația în domeniu (**Figura nr. 2**).

Cea mai puternică sursă de diseminare, respectiv *Journal of Financial Crimes*, conține un număr de 174 articole, urmată de *Journal of Business Ethics*, cu un număr de 46 articole. La distanță neglijabilă este *Managerial Auditing Journal*, cu un număr de 42 articole.

Referitor la consecvența grupurilor de autori, în **Figura nr. 4** se observă patru grupuri omogene de autori și două grupuri cu un singur autor. Limita de consecvență a fost de minim doi autori pe articol analizat. Astfel, se remarcă Zhang Y., care are o colaborare strânsă cu Albercht C. și Liu X., ca prim

grup de autori; al doilea grup este reprezentat de Chen J., Chen B. și Galbraith J.; iar ultimul grup este format din Hornuf I., Schweizer D. și Johan S. Din această perspectivă, considerăm că sustenabilitatea grupurilor de autori este benefică spațiului de cercetare privind fraudă:

Figura nr. 5. Originea revistelor care includ articole privind fraudă

Sursă: proiecția autorului

În contextul analizei privind țările de origine ale revistelor (**Figura nr. 5**), cele mai multe articole au fost publicate în reviste din Statele Unite ale Americii (396 articole), aspect care subliniază o focalizare semnificativă a cercetării în domeniul fraudei în această regiune, dar și o preocupare a mediului academic pe problematica privind fraudă. Ierarhia este urmată de Regatul Unit (141 articole), Canada (74 articole), Australia (68 articole), Indonezia (62 articole), Malaysia (51 articole) și China (36 articole).

Din punct de vedere al apartenenței la spațiul Uniunii Europene, revistele în care s-au publicat articole pe tema fraudei au următoarea origine: Olanda (31 articole), Germania (29 articole), Franța (28 articole), Spania (17 articole) și Danemarca, Grecia, Suedia, Austria și Belgia, cu un număr total de 43 de articole și o medie de 8,6 articole pe țară.

De asemenea, printre țările de origine ale revistelor interesate de abordarea fraudei se numără: India (21 articole), Noua Zeelandă (17 articole), Arabia Saudită (14 articole) și Nigeria (12 articole).

Diversitatea țărilor și apartenența acestora la diferite continente evidențiază importanța temei de cercetare la nivel mondial, dar și implicarea semnificativă a liderilor internaționali.

În cadrul analizei celor mai citate articole pe tema fraudei, sunt concluzionate aspecte specifice despre studiul fraudei, sunt discutate consecințele fraudei și câștigarea încrederii ulterior fraudei, efectele comitetului de audit, reacțiile piețelor de tranzacționare la diferite anunțuri și raportarea financiară prezentată în mod eronat.

Tabelul nr. 2. Cele mai citate articole care abordează fraudă

Nr. crt.	Titlu articol	Autori	An apariție	Număr de citări
1	<i>Restoring trust after fraud: Does corporate governance matter?</i>	Farber, D.B.	2005	648
2	<i>Determinants of market reactions to restatement announcements</i>	Palmrose, Z.-V., Richardson, V.J., Scholz, S.	2004	645
3	<i>Ownership structure, corporate governance, and fraud: Evidence from China</i>	Chen, G., Firth, M., Gao, D.N., Rui, O.M.	2006	609
4	<i>Executive overconfidence and the slippery slope to financial misreporting</i>	Schrand, C.M., Zechman, S.L.C.	2012	501
5	<i>The consequences to managers for financial misrepresentation</i>	Karpoff, J.M., Scott Lee, D., Martin, G.S.	2008	427
6	<i>Price manipulation in the Bitcoin ecosystem</i>	Gandal, N., Hamrick, J.T., Moore, T., Oberman, T.	2018	416
7	<i>Military CEOs</i>	Benmelech, E., Frydman, C.	2015	404
8	<i>How the Baldrige Award really works.</i>	Garvin, D.A.	1991	316
9	<i>The effects of audit committee activity and independence on corporate fraud</i>	Abbott, L.J., Park, Y., Parker, S.	2000	309
10	<i>Repercussions of promoting an ideology of consumption: Consumer misbehavior</i>	Fullerton, R.A., Punj, G.	2004	262

Sursă: proiecția autorului

Raportat la numărul de citări ale articolelor (**Tabelul nr. 2**), cel mai citat articol este *“Restoring trust after fraud: Does corporate governance matter?”* și explorează rolul guvernantei corporative în recuperarea încrederii post fraudă. Pe locul secund se situează *“Determinants of market reactions to restatement announcements”*, în care este analizată reacția pieței la anunțurile de corectare a situațiilor financiare, ceea ce relevă că piețele financiare reacționează negativ la aceste anunțuri, în special în cazul fraudelor sau a anunțurilor sintetice. Acesta este urmat de *“Ownership structure, corporate governance, and fraud: Evidence from China”*, în care se testează dacă structura acționariatului și caracteristicile consiliului de administrație influențează fraudă financiară din China, rezultatele validând că aspectele consiliului de administrație contează mai mult decât tipul de acționariat. Următoarele articole clasate sunt: *“Executive overconfidence and the slippery slope to financial misreporting”*, în care se arată faptul că aproximativ un sfert dintre declarațiile financiare la prima vedere incorecte îndeplinesc încadrările legale pentru a fi considerate ca acțiuni premeditate; *“The consequences to managers for financial misrepresentation”*, în care sunt abordate acțiunile și impactul negativ asupra persoanelor

implicate în acte de fraudă financiară, care au consecințe profesionale și penale. În cazul ultimelor 5 articole sunt abordate subiecte din sfera conducătorilor executivi, implementarea triunghiului fraudei și sunt analizate metodele sau instrumentele de reducere a efectelor fraudei.

Conform platformei Scopus, articolele prezentate în **Tabelul nr. 3** sunt ordonate descrescător din punct de vedere al relevanței acestora, determinate de factorii specifici filtrelor Scopus, cum ar fi concordanța cuvintelor cheie, numărul de citări, data publicării și sursa documentului, cele mai relevante articole din cadrul cercetării fraudei, redau ca aspecte principale teoriile fraudei, strategiile necesare pentru înlăturarea acestora și implementarea teoriei triunghiului fraudei. Astfel, în cadrul articolului *“The Fraud theories: Triangle, Diamond, Pentagon”*, publicat de Soneji, P.T. în anul 2022, este explorată evoluția conceptuală a modelării fraudei. În cadrul celorlalte articole sunt concentrate strategii specifice de combatere a fraudei în diferite contexte și analize exhaustive pe baza literaturii existente. În perspectiva de ansamblu, articolele ilustrează modul în care cercetarea analizează percepția utilizatorilor și

modalitățile de diminuare a riscurilor asociate cu acțiunile de fraudă în anumite domenii, de la sănătate la educație și organizații non-profit, subliniind complexitatea subiectului de fraudă.

Tabelul nr. 3. Cele mai relevante articole din cadrul cercetării de fraudă conform Scopus			
Nr. crt.	Titlu articol	Autori	An apariție
1	<i>The Fraud theories: Triangle, Diamond, Pentagon</i>	Soneji, P.T.	2022
2	<i>Fraud Risk Management in Construction Company: A Case Study in Indonesia</i>	Apriyanti, W.N., Rais, K.I.	2020
3	<i>Anti-Fraud Strategy</i>	Todorović, Z., Tomaš, D., Todorović, B.	2020
4	<i>IMPLEMENTATION OF FRAUD TRIANGLE THEORY: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW</i>	Ayu Suryandari, N.N., Yadhnyana, I.K., Ariyanto, D., Adi Erawati, N.M.	2023
5	<i>Challenges to the fraud triangle: Questions on its usefulness</i>	Lokanan, M.E.	2015
6	<i>Health care fraud: An introduction to a major cost issue</i>	Byrd Jr., J.D., Powell, P., Smith, D.L.	2013
7	<i>Stealing Students' Lunch Money for a First-Class Lifestyle: A Case Study on Fraud in Education</i>	Eutsler, J., Eutsler, L., Williams, L.T.	2023
8	<i>Fraud: an increasing problem for business today</i>	Rozekrans, R.	1995
9	<i>The effectiveness of fraud detection instruments in not-for-profit organizations</i>	Kummer, T.-F., Singh, K., Best, P.	2015
10	<i>Fraud Triangle as an Audit Tool</i>	Sandhu, N., Saluja, S.	2023

Sursă: proiecția autorului

Tabelul nr. 4. Frecvența cuvintelor	
Cuvânt	Co-incidenta
Fraud	1.072
Ethics	85
Article	68
Corruption	67
Human	59
Corporate governance	58
Crime	49
Forgery	48
Auditing	41
Whistleblowing	37
Internal control	36

Sursă: proiecția autorului

În ceea ce privește analiza de co-ocurență (Tabelul nr. 4), din totalul cuvintelor cheie extrase din articolele filtrate, au fost formate 6 grupuri de cuvinte, limitarea în VOSviewer a fost de minim 10 cuvinte, situație în care doar cuvintele care aveau o apariție de minim 10

ori au fost incluse în analiză. În acest sens, au rezultat 74 de cuvinte cu 865 legături de co-ocurență. Fiecare grup reprezintă o categorie de cercetare. Astfel, pe baza cuvintelor cheie au fost stabilite teme de cercetare în cadrul subiectului de fraudă. Grupurile de

influențează modul în care organizațiile funcționează la nivel național și internațional. Aceasta include analiza legislației relevante pentru sectoarele corporativ și public, precum și monitorizarea conformității corporative cu aceste reglementări legale. Un element principal este înțelegerea modului în care deciziile guvernamentale și legislația afectează marile corporații și industria, având ca scop final protejarea drepturilor și intereselor acționarilor în eventualitatea unor riscuri legale (Sean, 2016).

Adițional, este investigat impactul regulilor de guvernare corporativă asupra transparenței, responsabilității și eticii în afaceri, aspect în care evidențiază necesitatea unui cadru de conformitate menit să evite litigiile și sancțiunile.

Grupul 4 *“Transparență și whistleblowing”* prezintă rolul esențial pe care îl au procesele de denunțare (en. Whistleblowing) în promovarea transparenței și responsabilității în cadrul organizațiilor. Denunțul, ca mecanism de dezvoltare a neregulilor, este recunoscut drept un instrument crucial pentru detectarea și prevenirea corupției și a altor forme de comportament care nu este etic sau ilegal în cadrul instituțiilor (Passas & Spithiropoulos, 2023). Prin încurajarea angajaților de a raporta practicile incorecte, organizațiile pot îmbunătăți conformitatea și integritatea internă, contribuind astfel la un climat organizațional mai etic și transparent. În același timp, este important ca organizațiile să dezvolte o cultură care promovează valorile etice și susține deschiderea angajaților spre un mediu confortabil, care să permită comunicarea unor nereguli, fără de care programele de whistleblowing nu ar avea succes.

Grupul 5 *“Securitatea informațiilor și furt de identitate”*, analizează provocările și soluțiile care au o asociere cu protejarea datelor personale în contextul actual. Furtul de identitate este una dintre cele mai întâlnite și complexe forme de fraudă cibernetică, și cu cât descoperirea este întârziată cu atât pierderile cresc iar șansele ca cei vinovați să fie prinși scad (Newman et al., 2007). Măsurile de securitate informațională sunt esențiale pentru prevenirea furtului de identitate. Este esențial ca organizațiile să implementeze sisteme de securitate riguroase pentru a asigura protecția efectivă a informațiilor personale ale utilizatorilor. În același timp, educația privind securitatea cibernetică trebuie să fie o prioritate pentru utilizatorii internetului, având în vedere creșterea atacurilor de acest fel (Merdović et al., 2024).

Grupul 6 *“Încredere și motivație”* explorează relația dintre mediul de lucru și motivația angajaților. Încrederea este o componentă importantă și fundamentală

în orice organizație și influențează semnificativ angajamentul și performanța acestora. În literatura de specialitate se observă faptul că încrederea pe care angajații o au în liderul lor este extrem de importantă și îi poate motiva pe angajați să aibă o conduită asemănătoare (Van Voorhis, 2022; Frei și Morriss, 2020).

Concluzii

Rezultatele cercetării evidențiază trendul ascendent al abordărilor privind fraudă din perspectivă economică. Abordările articolelor relevă numeroase perspective, cum ar fi cadrele economice, sociale și guvernamentale, dar și îmbunătățirea sau formarea structurii de guvernare corporativă pentru un control cât mai solid asupra fenomenului de fraudă. Complementar, în concordanță cu tehnologiile informatice utilizate în prezent, se fac progrese în ceea ce privește detectarea și prevenirea fraudelor prin utilizarea structurilor de blockchain și modele de inteligență artificială.

Analiza bibliometrică a evidențiat momente cheie care au stimulat cercetările în acest domeniu. Astfel, la începutul anului 2000 diverse scandaluri economice au determinat adoptarea actului Sarbanes-Oxley în SUA, care a vizat stabilirea unor noi standarde pentru consiliile de administrație și companiile de audit și contabilitate. Ulterior, criza financiară din perioada 2007-2008 a generat un val de articole și studii pe tema fraudei, evidențiind necesitatea unor măsuri mai stricte de control și guvernare.

Cercetarea privind fraudă trebuie să rămână în continuare pe un trend ascendent, contextele economice în constantă schimbare pot produce oportunități noi de generare a fraudelor, fie prin intermediul persoanelor direct implicate, fie prin formarea unor sisteme de control slab concepute, situație în care actorii fraudei vor avea mai puține șanse de a fi expuși. În același timp, cercetarea în domeniu poate expune noi metode de producere a fraudei, iar, pe baza acestora, pot fi generate metode de control mai eficiente, aspect care va conduce la minimizarea pagubelor materiale și sociale și la consolidarea unui mediu economic de încredere.

De asemenea, rezultatele cercetării evidențiază o contribuție globală, cu o creștere semnificativă a cercetărilor din Asia și Europa, axate pe teme esențiale, precum guvernarea corporativă, auditul intern și prevenirea fraudei.

Totuși, trebuie menționat faptul că fraudele sunt produse și din pricina unor factori sociali și de mediu. În acest

sens, cercetarea poate scoate la iveală caracteristici ale acestor factori pentru a putea fi conturat un plan de acțiuni elaborat și care să se extindă în cadrul mai multor puncte declanșatoare.

Din perspectiva limitărilor cercetării, una dintre acestea este limitarea la o singură bază de date, dar chiar și așa,

rezultatele cercetării nu au fost afectate, articolele incluse fiind într-un număr adecvat și semnificativ pentru cercetarea bibliometrică.

Raportat la direcțiile viitoare de cercetare, se va continua cercetarea, dar prin extinderea bazelor de date și a domeniilor de interes.

Bibliografie

1. Alsalmi N., Ullah S., Muhammad R. (2023), Accounting for digital currencies, *Research in International Business and Finance*, Volume 64, [Online] disponibil la: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0275531923000235>
2. Apriyanti W.N., Rais, K.I. (2020), Fraud Risk Management in Construction Company: A Case Study in Indonesia, *Journal of Southeast Asian Research*, Volume 2020, [Online] disponibil la: <https://ibimapublishing.com/articles/JSAR/2020/706737/>
3. Bobek, D.D., Hageman, A.M., Radtke, R.R., (2015), The Influence of Roles and Organizational Fit on Accounting Professionals' Perceptions of their Firms' Ethical Environment, *Journal of Business Ethics*, Volume 126, pp. 125-141, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.1007/s10551-013-1996-4>
4. Boritz, J., E., Kochetova-Kozloski, N., Robinson, L. (2015), Are Fraud Specialists Relatively More Effective than Auditors at Modifying Audit Programs in the Presence of Fraud Risk?, *The Accounting Review*, Volume 90, pp. 881-915, [Online] disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/24467240>
5. Carnegie, G. D. (2021), Accounting 101: redefining accounting for tomorrow, *Accounting Education*, Volume 31, pp. 615–628, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.1080/09639284.2021.2014915>
6. Carter D., Warren R. (2017), Accounting for indebtedness: geopolitics, technocracy and advanced financial capital, *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, Volume 31, pp. 83-104, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.1080/13511610.2017.1415804>
7. Cheliatsidou, A., Sariannidis, N., Garafalakis, A., Passas, I., Spinthiropoulos, K. (2023), Exploring Attitudes toward Whistleblowing in Relation to Sustainable Municipalities, *Administrative Sciences*, Volume 13, pp. 199, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.3390/admsci13090199>
8. Chen G., Firth M., Gao D.N., Rui O.M. (2006), Ownership structure, corporate governance, and fraud: Evidence from China, *Journal of Corporate Finance*, Volume 12, pp. 424-448, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2005.09.002>
9. Cockcroft S., Russell M. (2018), Big Data Opportunities for Accounting and Finance Practice and Research, *Australian Accounting Review*, Volume 28, pp. 323-333, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.1111/auar.12218>
10. Farber, D.B. (2005), Restoring trust after fraud: Does corporate governance matter, *The Accounting Review*, Volume 80, pp. 539-561, [Online] disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/4093068>
11. Frei, Frances, X., Morriss A. (2020), Begin with Trust, *Harvard Business Review*, May 01 [Online] disponibil la: <https://hbr.org/2020/05/begin-with-trust>
12. Griffith, S.,J. (2016), Corporate Governance in an Era of Compliance, *William & Mary Law Review*, Volume 57, [Online] disponibil la: <https://scholarship.law.wm.edu/wmlr/vol57/iss6/4>
13. Habib A., Ranasinghe D., Perera A., (2024), Business strategy and strategic deviation in accounting, finance, and corporate governance: A review of the empirical literature, *Accounting & Finance*, Volume 64, pp. 129-159, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.1111/acfi.13131>
14. Kassem, R. (2022), Elucidating Corporate Governance's Impact and Role in Countering Fraud, *Corporate Governance*, Volume 22, pp. 1523–1546, [Online] disponibil la: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/CG-08-2021-0279/full/html>

15. Linnenluecke, M., K., Marrone, M., Singh, A.K., (2020), Sixty years of Accounting & Finance: a bibliometric analysis of major research themes and contributions, *Accounting & Finance*, Volume 60, pp. 3217-3251, [Online] disponibil la: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/acfi.12714>
16. Merdović, B., Jovanović, B. (2024), Understanding Identity Theft and Fraud., *Kultura polisa*, Volume 21, pp. 17-43, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.51738/Kpolisa2024.21.2r.17mj>
17. Miao, S., Wen, F. (2024), The impact of the organizational structure of tax authorities on tax and accounting fraud, *Accounting & Finance*, Volume 64, pp. 2735-2758, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.1111/acfi.13232>
18. Nagdee, Z. (2016), Accounting bases of theory: Why they matter, *Risk governance & control: financial markets & institutions*, Volume 6, pp. 167-174, [Online] disponibil la: <https://doi.org/10.22495/rcgv6i4c1art8>
19. Newman, R.G., McNally, M.M. (2005), Identity Theft Literature Review, *National Institute of Justice*, [Online] disponibil la: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/identity-theft-literature-review>
20. Palmrose, Z.-V., Richardson, V.J., Scholz, S (2004), Determinants of market reactions of restatement announcements, *Journal of Accounting and Economics*, Volume 37, pp. 59-89, [Online] disponibil la: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165410103000594>
21. Soneji, P.T. (2022), The Fraud theories: Triangle, Diamond, Pentagon, *International Journal of Accounting, Auditing and Performance Evaluation*, Volume 18, pp. 49-60, [Online] disponibil la: <http://www.inderscience.com/link.php?id=123301>